

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 23.

Lýsingaprisur fyri petilreglur: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 5. juni 1937.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið — Porto. Blaðið
verður bílagt á postinum, brevasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

11. árg.

Daniel Olaus Poulsen, skipari.

Føddur 5. november 1866. — Deyður 4. juni 1937.

Í gjár fingi vit telegram av Tvoroyri, ið segði, at D. O. Poulsen, skipari, var deyður um morgunin.

Hann hevur frá 15 ára aldri baksast á sjónum til hann í byrjanini av 1935 legðist á landi vegna sjúku.

15 ára gamalur byrjaði hann at rógva út, og hevði longu á unglingarárum mangan ringan á sjónum. Síðani fór hann við fiskiskipum og forði sjálvur skip í eini 15 ár, áðrenn hann fekk »Smiril» at forá.

Í 25 ár var hann skipari á »Smiril». Tað var har umboð, hann varð fyrri í olappi at fáa skaðasjógvn á Mjóanesi, ið týndi fleiri mannaliv. Hetta tók hesum gamla manni ógviliga meint.

Og nú er hann farin eftir ein

D. O. Poulsen.

langan og strævnan arbeiðsdrag,
70 ára gamalur.

Fríður verid við minni hansara!

Allheimsframsýningin í París.

Sum øllum kunnugt, var hin stóra framsýningin í París latin upp nakrar dagar herfyri.

Hans Bendix hevur í »Hjemmets Sondag» skrivað eina grein um framsýningina. Hann var í París, áðrenn hitt stóra fyrirreikingararbeiðið var liðugt. Vil halda grein hansara vera so forvitnisliga, at vit prenta hana uppattur (við ongum myndum):

Som bekendt har man valgt en ung skøn Kvinde til Udstillingens Dronning og givet os en Hollywood-Smag i Munden med Benævnelsen Miss Exposition. Der findes ikke nogen Statue af hende, og jeg tror forresten slet ikke, hun gaar klædt, som jeg har taget mig den Dristighed at skildre det i Tegningen.

Paa hendes Sokkel er Aars-tallene 1900—1937 anbragt. Symbolisk skal det sige, at hun dækker begge Udstillingsarene, Verden gaar rundt i en grøn Kasseking, i en grøn Kasseking gaar Verden omkring.

Den Gang som nu aabnes Verdens-Udstillingen under sociale og økonomiske Kriser, en Tid fuld af Modsigelser. Afrustningskonferencer og Kaprustning mellem Nationerne, Socialismens sejrige Fremgang, den gang ledet af Jaurès, og Reak-

tionens halsstærrige Forsøg paa at spænde Ben, Kvindernes tossede Hatte, de yndige Boer, de lange Aftenkjoler, de høje Skuldre, den franske Can-Can's Fødsel og dens Renaissance, behøves der mere for at se, hvor Epokerne ligner hinanden.

I Mellemtiden har vi haft 1925-Udstillingen, hvor Funktionalismen fødtes, hvor le Corbusier, Czenfant og Jeanneret, de nu verdenskendte Arkitekter, lancerede Slagordet: »Hvad der er praktisk, er ogsaa konte». Arkitekterne fra den Tid jamrer nu over Folks Tilbagefald til Dyrehavsbakkestilen med Straatag paa Kroerne, hvor Fortidens Postilloner spøger for Døren. Og det er muligt, at Folk fra alle Verdenshjørner vil flokkes i en By af Bindingsværkshuse paa det Tærræn, der er forbeholdt Hjemstavns-Kulturen, og hvor der er fyldt med Rokke, Tællelys, Varmebækkener, Folke-dragter og Natpotter, foruden en Masse andet gammelt Ragelse; samtidigt kan de Besøgende glæde sig over det kuriøse ved ikke at forstaa et Muk af Provinsernes forskellige Dialekter.

Og det er muligt, der vil være tomt i Corbusiers Anneks til Verdensudstillingen, som Blum fik gennemført, straks han kom til Magten, for at raade Bod paa Komitæens Udelukkelse af den fremragende Arkitekt. Faa vil maaske valfarte til Porte Maillot

for at se hans Projekter til Fremtidens By, »den gadeløse», med alle Husene bygget paa Piller og hævet nogle Meter over Jorden, flere — og det er givet — vil sole sig i Romantik, glæde sig over, at Egetræspanelerne og de pyntede Buffeter med Nipselagerne er vendt frygteligt tilbage. Bagstrævet vil fejre Orgier, muligvis helt udslette Funktionalismen.

Arkitekterne fra den Gang vil udsælde det taabelige Publikum. Men er de selv uden Skyld? Var Stilen alligevel ikke for fattig, og Omkostningerne for at holde den for dyre? Eller mente Folk at erfare, at Slagordet i Praksis betød: »Hvad der er upraktisk, er ogsaa grimt». Men alting skulde jo være saastrengt og sundt, Pigen med kort Haar og Kjole, flade Hæle, væk med al den kvindelige Kulor paa Tilværelsen. Det er sandan en Sultkur, der nu giver den voldsomme Appetit paa den erotisk geniale franske Can-Can-Stil, det er jo bare galt, at Reaktionen fra Blonderne paa Underøjet ubluferdigt breder sig ud over alle Livets andre Felter.

Udstillingen er Verdens Hovedstad, og Paris er dens Provins. Disse Linjer skrives efter et Besøg i Hovedstaden. Generalarkitekten, Planlæggeren Greber, havde tilsagt Pressen for at vise den rundt, og efter lykkeligt at være sluppet over Voldgrave af Gadeopbrækning, trafikale Spidsfindigheder over og under Jorden og midt imellem, en genial Færdselsregulering, som er nødvendiggjort paa Grund af den nye Hovedstad, naaede vi indenfor Murene. En Hær af Journalister og Fotografer sprang rundt mellem Aladdinsslottene, som saa at sige rejstes, mens man ventede. Det gaar meget stærkt nu, og det varer nok ikke saa længe, før Blum kan hejste Tricoloren over det nye Trocadero, Udstillingens Brændpunkt.

Bygningerne og Anlægene ligger paa begge Bredder af Seinen, der snor sig 4 km som et Fordbaand af Legetøjshuse for at ende et Sted langt ude ved Passy. Og det er kun en Fjerdedel af Udstillingsområdet. Selv den modigste Fodsportsmand maa, for at naa frem overalt, betjene sig af de elektriske lydløse Vogne, der beferder Udstillingsterrænet, eller tage de hurtiggaaende Baade paa Seinen for at naa ud til Koloniuudstillingen paa Svaneøen. Her skal vi snart se de dejligste Kvinder fra Guadelupe, Tahiti, Marokko og Berberiet danse,

saa Øjnene springer ud af vore stakkels Hoveder.

Den danske Pavillon ligger nær Jena-Broen, som er gjort tre Gange bredere, end den var, og lige som hjemme har vi faaet Tyskland paa Livet, men med Front mod Floden. Nabolandskabet gør os ikke større. Nattyskland manifesterer sig, her skal I bare se: kolossal! Paa Jorden laa den tyske Ørn i forgyldt Papmaché — det bliver nok dejligt, naar den bliver sat op som en Fjer i Jernkolossens Hat. Sovjets Hus er Pendant til Tyskland. Jeg tror, det er noget større, og det vil jo nok forbitre de tyske Timarksturister.

Om Aftenen bliver Seinen og dens Bredder med de farvestraalende Udstillingsbygninger — kun de franske Bygninger, der skal blive staaende efter Udstillingen, er hvide — oplyst af Projektører fra Seinen's Bund. Hvordan saadant gøres, ved jeg ikke, jeg har ikke set det, men overværede en Generalprøve paa Lyseffekter paa Eiffeltårnet. Mod den blaa sorte Nat funkled Feberdrømme om Sole og Stjerner, der udfoldede sig en Verden i afsindig Lysekstase, et Vidunderflor af pyrotekniske Pragtblomster. Liljer skød op, og Roser blussede mod Himmelrummet, brast og fortaresedes i Byger af blaaelige Opaler og blodrode Rubiner, en hel Juvelerboutik i Eksplosion. Kæmpeslanget snoede sig op, og Ildsojler stod Vagt op ad det blanke Eiffeltårn, der er plantet midt i Fabelhaven, men min Pen er for svag til at give et Billede af Lys-Orgiet, inden Ildstammerne i fantastiske, sanselige Omfavnelser hvislende brast sammen.

Frankrigs Sans for store Ideer giver sig et straalende Udtryk ved Planlæggelsen af Udstillingen over Samfundsinteresser. Man skal høre, Aanden skal beriges ved Gennemgangen, saa kan man berige Legemet i Hjemstavnsudstillingernes Bindingsværkskroer og i Forlystelses-parker. Ægte fransk er det, at Udstillingens første store Hovedafdeling hedder »Tankens Udtryk» — det vil sige den praktiske Anvendelse af Menneskets Andelige Evner: Videnskab, Bøger, Teater osv., en anden Gruppe kaldes »Den kunstneriske og tekniske Uddannelse» og viser al Slags Undervisning: Skoler og Laboratorier i fuldt Sving, og Radioen — med Fjernsynet — faar sin egen store Plads.

Stadig gælder det: belære, faa noget ud af, have Klarhed i

KØDCENTRALEN

Tlf. 173. KONGEBROEN Tlf. 173.

Altid 1. Kl. ungt Oksekød,
Paalæg og Konserver.
En Gros & En Detail.
Bygdeordrer ekspederes omg.

Eisini tygum

vilja gerast vissur í,
at tað loysir seg at
lýsa, bert tygum
royna eina lýsing í

„Føroya
Social-Demokrat“.

Ringið til prentsmiðjuna
máltr. 143.

Planen. En stor vældig Afdeling er helliget det moderne Liv i alle dets Former: Hvordan styres et Land og en By? Hvordan faar vi Elektricitet og nye Veje?

I den sidste Afdeling har Arbejderbyerne — Frankrigs nye store Yndlingsstanke — en vigtig Plads. Og her er vi inde paa Kernen i det hele: Verdensudstillingen i Paris 1937 gaa foran alle andre Udstillinger, trods sine Fejl, fordi den er udsprunget af fransk Aand og Tanke, af fransk Kunst, skabt ved franske Arbejders Kraft, den skal vidne overfor hele Verden om, hvad et demokratisk Folk er, og hvad det kan udrette undet sit eget Styre.

Hvem laver nemlig det hele?

Ikke de sure Reaktionære, som gnider sig i Hænderne, naar det gaar langsomt paa Udstillings-tærænet, eller som med Henrykkelse og falsk Forargelse ser hver lille Konflikt finde Sted paa Arbejdspladserne ved Seinen, ja, som ikke var langt fra at bebrejde Blum og hans Folkefrontsregering, at Seinen steg voldsomt og vanskeliggjorde Arbejdet med Udstillingen.

I Virkeligheden ærgrer de Reaktionære sig. Udstillingen fortæller jo, at et Størværk kan udføres under et Folkestyre. Den politiske Opposition opponerer ogsaa mod Udstillingen, mod de Mennesker, som roder i Arkitekternes Tegnestuer og Udstillingsterrænets Stillaader. Det er Folkefronten og den alene, som gennemfører Planerne.

(Framhald á 2. sp. 2. síðu).